

Copyright foto

Familiebedrijf legt nadruk op teelt tafelaardappelen

Eilandgevoel in de polder

Als ik het stedelijk gebied rond Rotterdam achter mij heb gelaten, ben ik van het ene moment op het andere in de landelijke rust van Voorne-Putten. Aan het eind van een smalle, doodlopende dijk kom ik bij het bedrijf van Gerben en Monique van Buuren in Zwartewaal.

Copyright foto

Huib Rijk

Huib Rijk bezoekt elke twee maanden een collega-akkerbouwer en praat met hem over zijn bedrijf. Hoe onderneemt deze akkerbouwer? Hoe maakt hij keuzes en waarom juist deze? En hoe zien de toekomstplannen er uit?

Wat mij opvalt

Zelf afkomstig van Zuid-Beveland zie ik Voorne-Putten niet als een van de Zeeuws/Zuid-Hollandse eilanden, maar als onderdeel van het vasteland. Op Voorne-Putten zien ze dat anders, dat wil zeggen als iets daar tussenin. Opvallend is verder dat het gebied zijn landbouwkundige karakter grotendeels heeft behouden. Bij een reportage die ik enkele jaren geleden maakte in de Haarlemmermeer was mijn indruk dat de invloed van andere sectoren (Schiphol, enz.) veel sterker was.

Een echt familiebedrijf betreft het hier. Bij de aardappeloogst is het hele gezin actief – drie generaties. Opa les van Buuren rijdt nog volop met de trekker, bijvoorbeeld om land los te trekken. Oudste dochter Jessica doet in haar eentje zelfs een flink stuk van de graanoogst met de maaidorser en dat al een jaar of drie!

Tafelaardappelen

De belangrijkste tak op het bedrijf is de teelt van tafelaardappelen. Een derde van de oppervlakte is hiervoor bestemd. Daarnaast is er huurland, zodat het in totaal om 45 hectare gaat. Verder is er 10 hectare suikerbieten. De rest wordt ingevuld met tarwe. Een van de redenen van deze nadruk op één teelt is dat Gerben een belangrijke nevenfunctie heeft: hij geeft trainingen aan boeren en loonwerkers in het gebruik van GPS-apparatuur op locatie. Daarvoor reist hij het hele Nederlandstalige gebied af, van de Franse grens tot Noord-Groningen. Een à anderhalve dag per week is hij daar druk mee.

Het is goed te combineren met het landbouwwerk, zegt hij. „In de piekperiodes in de oogst hebben loonwerkers en boeren immers ook geen tijd voor zo'n training.“ De werkzaamheden voor de aardappelen, zoals het spuitwerk, is daar goed bij aan te passen. Voor uien geldt dat veel minder. „Onkruidmiddelen moet je daarbij op vochtige grond spuiten. Dat betekent dat je vaak maar kort tijd hebt om die uit te voeren, bijvoorbeeld 's morgens vroeg, als ik een bijeenkomst ver weg heb.“

Albert Heijn

De aardappeloogst kan geheel opgeslagen worden, 1.500 ton los gestort met luchtkoeling, 1.500 ton kistenbewaring met mechanische koeling. Een deel van het losgestorte product wil hij slechts kort opslaan zodat er ruimte in de schuur komt om de machines te bergen. Het grootste deel wil hij lang bewaren – tot in augustus – om de kistenbewaring goed te benutten. De afzet verloopt via Nedato aan Albert Heijn. Deze supermarkt en Jumbo kwamen onlangs in

het nieuws doordat zij extra eisen aan hun telers willen gaan stellen. Gerben tilt er niet zo zwaar aan. „Ook op dit moment heeft AH al strenge eisen. Zo zijn de normen voor de maximale residuen al de helft van die van andere afnemers.“ Zo lang zij maar niet het Nederlandse product te duur gaan vinden en in het buitenland goedkopere aardappelen met meer residu er voor inruilen, ziet hij geen grote bezwaren. Hij ziet het eerder als een kans dan als een bedreiging.

Op dit moment is er nog een vorm van afzet in ontwikkeling, verwant aan de tafelmak, namelijk die van aardappelen waarvan de consumenten thuis verse friet kunnen bakken. Teelt en opslag zijn gelijk aan die van tafelaardappelen, al gaat het uiteraard om andere rassen.

De aardappeloogst gebeurt in samenwerking met een buurman. Tot nu toe wordt er met een getrokken tweerijige rooier gewerkt. Binnenkort komt er een nieuwe vierrijer op rupsbanden. Daarmee komt er veel meer capaciteit bij de oogst. Dat deze niet steeds volledig benut zal gaan worden, ziet Gerben niet als een bezwaar. „Onder optimale omstandigheden zal de rooier geregeld stilstaan. Maar onder zware omstandigheden kun je dan toch veel oppervlakte rooien.“ Doordat het om een bunkerrooier gaat, kunnen de kippers op de kopakker blijven staan waardoor er tevens minder mensen noodzakelijk zijn.

Bonte grond

De grondsoort is klei op veen. De kleilaag is wisselend van dikte, op sommige plaatsen slechts 30 centimeter. Het veen geeft geen problemen met draagkracht. Wel ploegt Gerben bewust niet te diep – tussen 20 en 25 centimeter – om het veen in de ondergrond te laten. De grond varieert van vrij licht tot zwaar met 55 procent slib. Daarnaast is te merken dat de geschiedenis van voor de ruilverkaveling nog doorwerkt. Zo zijn er delen die lang grasland zijn geweest en waar schurft kan optreden. Met de rassenkeuze dient hier rekening mee gehouden te worden. Omdat de 1-op-3-teelt intensief is, worden

ook AM-resistente rassen geteeld.

Gerben teelt ook op huurland aardappelen, tot op een afstand van zo'n 10 kilometer. Komend jaar ook een deel richting de kust, waar de grond licht is. Dit biedt de kans om vroege aardappelen te gaan telen. Het groeiseizoen is in het gebied niet ongunstig. Grote wateroverlast zoals elders in het land is hen bespaard gebleven. Wel was er in het voorjaar een bui van 50 millimeter. Hierdoor is de grond dichtgeslagen. „Je hoeft geen water op het land te hebben staan om toch schade op te lopen, heb ik ervaren“, vertelt Gerben. „Als de grond dichtslaat, ontstaat er al snel zuurstofgebrek in de grond met lagere groei.“ Gerben verwacht van Agria zo'n 45 ton per hectare dit jaar. Een goede prijs kan dan veel compenseren, is zijn verwachting.

De oppervlakte bieten is relatief klein met 10 hectare. Daarom verzorgt de loonwerker de oogst hiervan volledig. Tarwe is qua saldo geen belangrijk gewas. Maar omdat het met 55 hectare een grote oppervlakte betreft, voert de familie de oogst hiervan wel volledig zelf uit. Naast Gerben is dochter Jessica een van de vaste chauffeurs op de maaidorser. Na de aardappeloogst trekt grootvader les het land vaak los. Met zijn bijna 80 jaar is ook deze dus nog volop actief.

Invloed van de stad

De aanwezigheid van een groot stads- en industriegebied is wel te merken, maar is niet heel storend. Zo is op IJsselmonde, het gebied net onder Rotterdam, veel landbouwgrond onttrokken als natuurcompensatie voor havenuitbreiding. In hun gebied speelt zoiets niet. Wel zal er bij de Haringvlietsluizen meer zout water worden binnengelaten. Verzilting kan daarbij een gevaar vormen. De oplossing hiervoor is dat er een nieuwe zoetwaterinlaat verder landinwaarts wordt aangelegd. LTO speelde in dit geheel een goede rol, maar kon niet voorkomen dat zoet water zout gaat worden. „Maar goed, dan worden er nieuwe kanalen en beken aangelegd waarbij er weer natuurstukjes bij horen, enzovoort. Helaas gaat hierdoor weer goede landbouwgrond verloren“, reageert Gerben. ■

Bedrijfsgegevens

Gerben (48) en Monique (45) van Buuren hebben met hun dochters Jessica (18) en Andrea (16) een akkerbouwbedrijf in Zwartewaal (ZH). De grond is klei op veen, 80 hectare is eigendom. Ze verbouwen 45 hectare aardappelen (deels op huurland), 55 hectare tarwe en 10 hectare bieten. Het bedrijf draait op de teelt van tafelaardappelen. Gerben geeft verder cursussen en trainingen over GPS-toepassingen.

Copyright foto